

Sygn. akt I ACz 1136/14

POSTANOWIENIE

Dnia 11 lutego 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Marta Sawicka (spr.)

Sędziowie: SA Edyta Buczkowska - Żuk

SA Eugeniusz Skotarczak

po rozpoznaniu w dniu 11 lutego 2015 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Z. C.

przeciwko Agencji Nieruchomości Rolnych w S. Filii w K.

o wydanie dokumentów, odszkodowanie i zadośćuczynienie

na skutek zażalenia powoda Z. C.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 12 września 2014 r., sygn. akt I C 401/14

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA E. Buczkowska - Żuk SSA M. Sawicka SSA E. Skotarczak

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 12 września 2014 roku Sąd Okręgowy w Koszalinie odrzucił pozew Z. C. z uwagi na tożsamość roszczeń z prawomocnie osądzoną już sprawą za sygn. akt I C 399/10.

Sąd Okręgowy wskazał, że w sprawie I C 399/10 powód występował z tożsamymi żądaniami – domagał się od pozwanej wydania tych samych co w niniejszej sprawie dokumentów oraz domagał się zasądzenia od pozwanej tej samej kwoty – 5 500 000 złotych tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia. Powód w niniejszej sprawie przedstawił również tożsame uzasadnienie żądań, z tym jakie przedstawił w sprawie I C 399/10, a na okoliczność wysokości poniesionej szkody przedstawił ten sam dokument prywatny – sporządzone przez niego „zestawienie utraconego majątku” datowane na 30 grudnia 1999 roku. Dodatkowo Sąd pierwszej instancji podał, że wyrokiem z 23 maja 2011 roku tutejszy sąd oddalił powództwo w sprawie I C 399/10, a apelacja powoda od tego orzeczenia została wyrokiem z dnia 7 grudnia 2011 roku oddalona. W związku z powyższym Sąd Okręgowy odrzucił zaskarżonym postanowieniem pozew w sprawie I C 401/14 w myśl art. 199 § 1 pkt. 2 k.p.c. Sąd ten uznał bowiem, że w sprawie I C 399/10 oraz w sprawie niniejszej zachodzi tożsamość tak stron, jak i przedmiotu oraz podstawy prawnej sporów. Skoro żądania powoda zostały już prawomocnie ocenione przez sądy obu instancji, nie jest już możliwe domaganie się ponownego ich rozpoznania na drodze sądowej.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył powód, zarzucając mu:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania postanowienia na niekorzyść powoda polegającego na przyjęciu, że powód w toczącej się przed Sądem Okręgowym - I Wydziałem Cywilnym w K. w sprawie pod sygnaturą I C 399/10 - występował z tożsamymi żądaniami. Sąd jednakże nie rozgraniczył zasądzenia od pozwanej odszkodowania w wysokości 5,5 milionów złotych od niesłusznego i bezprawnego egzekwowania od powoda zawyżanego czynszu dzierżawnego w okresie od 1 stycznia 1996 roku do 23 grudnia 1999 roku o 56 tysięcy złotych rocznie - co przez 4 lata daje kwotę 224 tysięcy złotych - odpowiadającego równowartości 1,766 dt pszenicy - zamiast 1,766 q. Skarżący podkreślił, że powyższa kwota powinna być zwrócona powodowi. Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości; przyjęcie uzupełnienia pozwu o następujące dodatkowe zapisy; zasądzenie od pozwanej zwrotu nadpłaconego czynszu dzierżawnego w okresie od 1 stycznia 1996 roku do 23 grudnia 1999 roku w wysokości 224 tysięcy złotych. Skarżący wniósł także o powołanie biegłego sądowego w celu ustalenia faktycznej kwoty odszkodowania i potwierdzenia żądanej przez powoda kwoty 224 tysięcy złotych, to jest nadpłaconego czynszu dzierżawnego w okresie wskazanym wyżej.

Według powoda - jeśli Sąd miał formalne zastrzeżenia co do treści pozwu to w pierwszej kolejności powinien zwrócić się do powoda o ewentualne jego uzupełnienie, a nie od razu odrzucać pozew. Dlatego powód wniósł, aby sąd potraktował niniejsze zażalenie jako uzupełnienie pozwu. Uznał też, że konieczne jest powołanie biegłego sądowego, aby ustalił faktyczną poniesioną przez powoda szkodę wskutek zorganizowanej działalności przestępczej, w której aktywny i czynny udział brała także pozwana.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. sąd ma obowiązek odrzucić pozew, jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. Ponieważ przepis ten zapewnia stabilność systemu prawa sąd ma obowiązek z urzędu wziąć pod uwagę sprawy z roszczeniami, które mogłyby być zbieżne z roszczeniem dochodzonym w osądzanej przez niego sprawie. Dla przyjęcia, że przesłanki odrzucenia pozwu faktycznie zostały spełnione wystarczające jest ustalenie jednej sprawy, która z punktu widzenia sądu, ma tożsamy przedmiot osądu. Zgodnie z przyjętą w piśmiennictwie i utrwaloną w orzecznictwie wykładnią tożsamość roszczenia zachodzi wówczas, kiedy jednakowy jest nie tylko przedmiot, ale także podstawa roszczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 1971 r., II CZ 59/71, OSNCP 1971/12/226). Inaczej mówiąc, tożsamość roszczeń zachodzi, kiedy sąd ma w obu sprawach orzec o tym samym, dysponując tymi samymi faktami, które mają spowodować ocenę tego samego żądania i kiedy rozstrzygnięcie jednej ze spraw oznacza rozstrzygnięcie także drugiej. O tym zaś, czy chodzi o tę samą lub inną podstawę faktyczną, a więc o ten sam lub odmienny stan faktyczny sprawy, nie rozstrzygają konkretne twierdzenia strony powodowej lub brak takich twierdzeń, lecz istnienie lub nieistnienie przed zamknięciem rozprawy okoliczności faktycznych, tj. zdarzeń lub stanów składających się na stan faktyczny, z którym norma prawna rozstrzygająca o słuszności żądania wiąże dochodzone skutki prawne.

Powyższy stan prawny odniesiony do sprawy I C 401/14 oraz sprawy I C 399/10 wskazuje na to, że rozważania Sądu Okręgowego są trafne. Argumentem wskazującym na wadliwość rozstrzygnięcia było, w przekonaniu Z. C., pominięcie w rozważaniach sądu pierwszej instancji kwoty należnej z tytułu niezasadnie naliczonego czynszu dzierżawnego. Skarżący twierdził, że jest to nowe roszczenie, jednakże analiza akt obu postępowań tej okoliczności nie potwierdza. W piśmie z 15 lipca 2010 roku złożonym w sprawie I C 399/10 powód wskazywał na naliczanie znacznie zawyżonego czynszu w kontekście dochodzonej kwoty – początkowo, 2 000 000 złotych, a następnie 5 500 000 złotych tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia. Kwota niezasadnie naliczonego czynszu mieści się w pojęciu odszkodowania, którego w sprawie I C 399/14 oraz w niniejszej sprawie domagał się powód. W odpowiedzi na pozew powód domagał się także przedstawienia dokumentów na okoliczność wysokości zadeklarowanego czynszu dzierżawnego. Dalej w piśmie procesowym z 10 lutego 2011 roku złożonym w sprawie I C 399/10 powód nadal podnosił, że doszło do bezprawnego naliczania czynszu oraz podatku rolnego. Reasumując tę część rozważań, przedstawione w sprawie I

C 401/14 okoliczności faktyczne pozwu oraz jego podstawa prawna wraz z samym żądaniem są identyczne jak te przedstawione w sprawie I C 399/10.

Tożsamość roszczeń dotyczy zresztą nie tylko samego żądania o zwrot nadpłaconego czynszu, ale także roszczenia o wydanie dokumentów oraz zadośćuczynienie i pozostałą, poza czynszem, część odszkodowania, jak trafnie wskazał w swym uzasadnieniu Sąd Okręgowy. Skarżący nie tylko w identyczny sposób formułuje żądania pozwu, ale także przedstawia identyczny stan faktyczny na ich uzasadnienie. Podstawa prawna roszczeń, a także podmiotowa tożsamość obu stron także nie budzą wątpliwości.

Stąd też z przedstawionych wyżej przyczyn Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., zażalenie powoda oddalił, o czym orzekł jak w sentencji postanowienia.

SSA E. Buczkowska - Żuk SSA M. Sawicka SSA E. Skotarczak